

Daf Panorama

La Yéchiva Ohaveï Toratéha sous l'égide de Rav Israel Abib
Complément à l'étude du Daf Hayomi

Baba Batra, Daf 20

דף כ

א, ב, ג, דברים החוצצים (בחלון) מפני הטומאה. ד. מחיצת מלח ורובב. ה. הרחקת ריחים. ו. ותנור. ז. תנור בבית. ח. תחת האוצר ט. קדמה הרפת י. נזקי קול. יא. קול התינוקות.

א. תבואה שגדלה וסתמה את החלון (שבין הבית שהמת שם לבית אחר) או מיעטתו אינה חוצצת לפי שדעתו לפנותה שמא תפסיד הכותל היה (כותל של חורבה, גמ' או שהיה) עיקרה רחוק מן הכותל ונטה ראשה וסתם הרי זה חוצץ וכן כל כיוצא בזה (לשון הרמב"ם פט"ו מטומאת מת ה"א).

ב. א עשבים המרים שאינם ראויים לבהמה. ב ומטלניות שאין בהם שלש על שלש (אצבעות) שהיו מטונפים וקשים כדי שלא יהיו ראויים אפילו לקנח הדם מן השריטה, ג' והאבר והבשר המדולדלין בבהמה טמאה והוא שתהיה כחושה שאינה ראויה להמכר לגוי וקשורה כדי שלא תברח, ד' והעוף הטמא ששכן בחלון והוא שיהיה משרט שהרי אינו ראוי אפילו לתינוק לשחק בו, ה' וגוי כפות שהוא מאסורי המלך שאין אחר יכול להתירו, ו' ובן שמונה (פי' תינוק שנולד לשמונה חדשים) ביום השבת שהרי אסור לטלטלו, ז' והמלח המר המעורב בקוצים שאינו ראוי לא לאכילה ולא לעבדה והוא שיהיה מונח על החרש כדי שלא יזיק את הכותל, כל אלו ממעטין בחלון (שאם לא נשאר חלל טפח אין הטומאה עוברת) שהרי אינן מקבלין טומאה ואין דעתו לפנותן מפני שאינן ראויין למלאכה (לשון הרמב"ם שם ה"ב).

ג. ח' סתם החלון בכלי חרש (חרס) והיה פיו לחוץ הרי זה חוצץ לפי שאינו מטמא מגבו והרי הוא טהור וצריך להיות כלי זה מאוס ונקוב עד שלא יהיה ראוי אפילו להקיז בו דם כדי שלא תהיה דעתו לפנותו (לשון הרמב"ם שם ה"ד). ט' וכן ספר תורה שבלה והיה מונח בחלון אם גמר שתהיה שם גניזתו הרי זה ממעט בחלון. אבל השלג והברד והכפור והגליד והמים אינן ממעטין בחלון שהרי הן ראויין ומקבלין טומאה (שם ה"א).

ד. בכל דבר עושים מחיצה (לכל דיני התורה) חוץ ממלח מפני שמתפזר ורובב (שמן) מפני שניתך כשמתחמם. ובמלח סדומית שהיא עבה וקשה כאבן עושים (מחיצה) ואפילו במלח אחרת עושה שני צבורי מלח ומניח עליהם קורה (והם גבוהים עשרה טפחים אצל כותלי מבוי) שהמלח מעמדת את הקורה והקורה מעמדת את המלח.

ה. מרחיקין את הריחים מן הכותל כדי שלא יניד אותו. והקשו בגמרא מברייתא שצריך להרחיק גם בריחים של חמור שהם ריחים קטנים וקלים ואין הקרקע מרעיד בגלגולו. אלא הטעם כדי שלא יזיקנו בקול הנהגת החמור או קול הריחים.

ו. מדת התנור התחתונה טפח יותר ממידתו העליונה שעשוי בשיפוע רחב מלמטה וקצר מלמעלה ונ"מ למוכר תנור לחבירו שזו מידתו.

ז. הבית והעלייה של שנים לא יעשה בעל הבית תנור בתוך ביתו אא"כ יש לו על גביו גובה ד' אמות בינו לתקרת העלייה (שלא ישרפה עלייה) וכן לא יעמיד בעל העלייה תנור עד שיהיה תחתיו מעזיבה שלשה טפחים מלבד שיהא על גביו גובה ד' אמות ובכירה טפח מעזיבה מתחתיה ואם תנור של נחתומין הוא צריך שיהיה תחתיו ד' טפחים ובכירה של נחתומין ג"ט. ואע"פ שהרחיק כשיעור אם יצא האש והזיקה משלם מה שהזיקה (ח"מ קנה, א) ור"ש פוסט. והלכה כת"ק (שו"ע שם).

ח. מי שהיתה לו חנות תחת אוצר חבירו לא יעשה בה לא נחתום ולא צבע ולא רפת בקר ולא יכניס שם אספסתא (פי' תבואה שלא הביאה שלוש והוא מאכל בהמה) וכיוצא בהם מדברים שעולה מהם הבל חם הרבה מפני שהחום מפסיד פירות האוצר (וה"ה שלא יפתח חלון מבית שיש בו דברים אלו לחצר שיש לו תחת האוצר) לפיכך אם היה אוצר יין בארץ ישראל שאין החום מפסידו הרי זה עושה בחנותו כל מלאכת אש שירצה אבל לא יעשה רפת בקר מפני שמפסיד ריח היין (וכן במקום שקול ונדנדוד קשים ליין שצריך להרחיק) (ח"מ קנה, ב).

ט. אם הוחזקה החנות בתחילה לרפת או לנחתום וכיוצא בו ואח"כ רצה בעל העלייה לעשות עלייתו אוצר אינו יכול למחות בידו. גילה בעל העלייה דעתו שחפץ לעשות בה אוצר כגון שכיבד וריבץ עלייתו או שריבה בה חלונות כדרך שעושים לאוצר וקדם זה ועשה תנור קודם שיכניס פירות לאוצר, או שהתחיל לאצור שומשמין או רמונים או תמרים וכיוצא בהם וקדם זה ועשה התנור קודם שאצור חיטים או שעשה עלייה על גגו שרגליו לעשות שם אוצר כל אלו נשארו בגמ' בספק.

י. חנות שבחצר יכולים השכנים למחות בידו ולומר לו אין אנו יכולין לישן מקול הנכנסים והיוצאים אלא עושה מלאכתו בחנותו ומוכר לשוק. אבל אינם יכולים למחות בידו ולומר אין אנו יכולין לישן מקול הפטיש או מקול הריחיים מאחר שכבר החזיק לעשות כן ולא מיחו בידו. (ח"מ קנו, ב).

יא. וכן יש לו ללמד תינוקות ישראל תורה בתוך ביתו ואין השכנים יכולים למחות בידו ולומר לו אין אנו יכולים לישן מקול התינוקות של בית רבן והוא הדין לכל מיילי דמצוה שאינם יכולים למחות בידו (קנו, ג). כך פירש רבא במשנתנו. ואביי פירש דשכנים מחצר אחרת אינם יכולים למחות בטענה שאין יכולים לישן מקול הנכנסים והיוצאים (ועי' תוד"ה אחד דלא פליגי).

Rav Elisha Abib